

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj 2023
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Marianne Niemann
Hold	2.q

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Fortællinger om syndefald
Titel 2	Minikursus i grammatik
3	Dokumentar
4	Intro til lyrik
5	Retorik og argumentation
6	SoMe og Autofiktion
7	Det moderne gennembrud
8	Den medierede virkelighed - nyhedsformidling
9	Romantikken
10	Det onde og uhjemlige i kunsten
11	Argumenter for forandring
12	Modernisme og realisme
13	Opsummering og eksamenstræning

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Fortællinger om syndefald
Indhold	<p><u>Teori</u>: Kompendium</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rangvid m.fl. <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 17-20, s. 62-76, s. 78-83 <p><u>Litteratur</u></p> <p>Uddrag fra Biblen, 1. mosebog, 3. kapitel (fra <i>Perspektiver i Dansk</i>) Naja Marie Aidt: ”Som englenerne flyver” Anders Bodelsen: ”Drivhuset” Folkeviser: Hr. Bøsmere i Elverhjem Jakob Ejersbo: <i>Eksil</i> (værk 1)</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Oparbejde grundlæggende kompetencer til analyse af litterære tekster, heriblandt med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personkarakteristik og relationer - Miljø - Fortæller og synsvinkel - Komposition - Symboler - Fortolkning - Perspektivering - Intertekstualitet - Genrer: Novelle, roman, folkeviser <p>Desuden har der været fokus på citatteknik</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, skriftligt arbejde, gruppearbejde, mundtlige fremlæggelser, quiz

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Minikursus i grammatik
Indhold	<p>I-bogen <i>Styr på sproget</i> anvendes til dette forløb</p> <p>”Grammatik for dummies” med Thomas Skov fra Sproget.dk: om ordklasser, subjekt, verballed og objekt.</p> <p>Der er desuden udleveret oversigtsark over ordklasserne, sætningens vigtigste led, hoved- og ledsætninger, generelle sprogregler og kommaregler.</p> <p>Tekst til praktisk arbejde med ordklasser: Klaus Rifbjerg ”Livet i badeværelset”</p> <p>Professionsrettet værk: hjemmeside for selvvalgt uddannelse (værk 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læses i forbindelse med POP og uddannelsesmesse
Omfang	Ca. 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Formålet er at oparbejde en grundlæggende grammatisk viden samt en større sproglig bevidsthed.</p> <p>Desuden er der fokus på sproglig korrekthed i det skriftlige arbejde.</p> <p>Forløbet har et sprogligt fokus</p> <p>Desuden er der særligt fokus på skriftlighed</p> <p>Ordklassernes funktioner og latinske betegnelser</p> <p>Syntaks: Sætningens nexus, sætningens led, hoved- og ledsætninger</p> <p>Kommaregler</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, træningsøvelser, IT-baserede øvelser fra <i>Styr på sproget</i> , Skriftligt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Dokumentar
Indhold	<p><u>Baggrundslitteratur</u> Fra bogen <i>Krydsfelt</i>: Om fakta og fiktion, s. 286-288. Om dokumentarter og fortælleformer, s. 297-301. Virkelighedens fortællinger i billede og lyd - dokumentar Krydsfelt (gylden-dal.dk) Om filmiske virkemidler fra <i>Grundbog til medier i dansk</i> (systeme.dk) https://grundbogtilmedieridansk.systeme.dk/?id=166</p> <p><u>Dokumentarfilm:</u></p> <p>Uddrag af "Piger i Vestre fængsel" https://www.youtube.com/watch?v=auTkNwqFHwQ&t=410s (de første ca. 6 min)</p> <p>Fra <i>Den iscenesatte vikelighed</i> (systeme.dk): Uddrag af "Far, mor og børn" (Søren Ryge præsenterer) + uddrag af "Finanskrisen forfra"</p> <p>Uddrag af <i>Blok på bistand</i> – "Historien om Jimmy" https://www.youtube.com/watch?v=ULmsYftnHV&t=8s</p> <p><i>Mirror</i> af Joachim Ladefoged (filmcentralen.dk)</p> <p><i>Efterskolen</i> (afsnit 1)</p> <p><i>Blodets Bånd (medieværk)</i> - filmcentralen.dk</p> <p>Uddrag af artikel fra Ekko: Max Pedersen "Socialpornografi og mediefonser"</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>At oparbejde kompetencer til analyse af levende billeder, både inden for dokumentargenren og fiktionsgenren. Forløbet har et primært mediemæssigt fokus</p> <p>Dokumentarter Dokumentarens fortælleformer: Den observerende, den autoritative og den poetiske Fakta- og fiktionskoder i levende billeder Filmiske virkemidler Kortfilm</p>
Væsentligste arbejdsformer	selvstændigt arbejde, gruppearbejde, interaktivt arbejde, skriftligt arbejde, mundtlige fremlæggelser, screencast

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 4	Intro til lyrik
Indhold	<p><u>Teori</u> Om genren lyrik (kopi fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>) 11. Lyrik Litteraturhistorien – på langs og på tværs (iBog) (systeme.dk) Om variationer af billedsprog (oversigt lavet af MN) Analyseværktøjer til lyrik (lavet af MN) Kapitel om folkeviser fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> https://littbist.systeme.dk/?id=135</p> <p><u>Digte</u> Blaue Blume: ”Morgensol” Søren Ulrik Thomsen: ”Ode til regnen” Michael Strunge: - ”Platsicsolen” - ”Natmaskinen”</p> <p><u>Supplerende materiale</u> Dokumentarfilm om Strunge: <i>Væbnet med ord og vinger</i></p>
Omfang	Ca. 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Formålet med forløbet er at introducere genren lyrik samt analyseværktøjer knyttet til denne genre. Desuden lægges der stor vægt på billedsprog og forskellige variationer af billedsprog</p> <p>Forløbet har et litterært og sprogligt fokus</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, kreative skriveøvelser

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 5	Retorik og argumentation
Indhold	<p><u>Teori</u> Fra bogen <i>Begreb om danske</i>: -At kommunikere hensigtsmæssigt: https://begrebdansk.ibog.dansklf.dk/?id=140 - Det retoriske pentagram: https://begrebdansk.ibog.dansklf.dk/?id=139 - Appelformer https://begrebdansk.ibog.dansklf.dk/?id=138 Oversigt over stilistiske figurer (lavet af MN) Fra bogen <i>Krydsfelt</i> -Argumentationsmodellen: https://krydsfelt.ibog.gyldendal.dk/?id=279</p> <p><u>Taler:</u> Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy galla 2020 Tessas nytårstale 2020 Statsministerens corona-tale til folket d. 11. marts 2020 Dronningens corona-tale Johanne Schmidt Niensens 1. maj tale 2016</p> <p><u>Debatterende tekster:</u> Lydmor (Jenny Rosander) kommentar til Thomas Treo og Ekstra Bladet Ludvig Holberg: Epistel 89 – ”Fordærvet smag i kærlighed”</p> <p><u>Supplerende materiale</u> TV-klip fra taler af Barrack Obama, Bjarne Corydon, ”Friend” (Monica’s toast), Wspa-reklame Debat mellem Sofie Linde og Pia Kjærsgaard fra Deadline</p>
Omfang	Ca. 22 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Formålet er at oparbejde kompetencer til analyse af ikke litterære tekster med fokus på politiske taler og andet materiale inden for opinionsgenren Forløbet har et primært sprogligt fokus med tråde til det mediemæssige perspektiv Der arbejdes desuden med den debatterende artikel</p> <p>Det retoriske pentagram Appelformer og andre retoriske virkemidler (stilistiske figurer) Argumentationsanalyse (Toulmins udvidede model)</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, små skriveøvelser, fremlæggelser, skriftligt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 6	SoMe og Autofiktion
Indhold	<p><u>Teori</u></p> <p>Fra I-bogen <i>Perspektiver i dansk</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Intro til sociale medier og personlig branding: “Jeg kan ikke lide den, jeg har skabt på internettet” Perspektiver i dansk (dansklf.dk) -”På de sociale mediers scene” (begrebsboks) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=167 -”Facework på nettet”: Facework på nettet Perspektiver i dansk (dansklf.dk) <p>Om Sproghandlinger fra bogen <i>Krydsfelt</i></p> <p>Fra I-bogen <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -”Autofiktion” (frem til afsnittet ”Et rått og direkte sprog”) https://litthist.systeme.dk/?id=294 <p><u>Materiale relateret til sociale medier</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Video ”Min ærlighed” af Fie Laursen (den kan ikke længere findes online) - Den lyserøde elefants guide til de sociale medier om profilbilleder - Debatindlæg af Gymnasieelev Amalie Haun: ”I år fik mit gymnasie en online kalender med kønne piger og sjofle kommentarer” <p><u>Litteratur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Leonora Christina Skov: kapitlet ”Efter udslettelsen” fra romanen <i>Den der lever stille</i> - Christel Wiinblad: digtsamlingen ”Min lillebror” (værk 5) <p><u>Supplerende materiale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag af programserien <i>Vi kommer og dræber dig</i> (DR) - Interview med Leonora Christina Skov fra programmet <i>Vild med bøger</i> (DRK) - Interview med Christel Wiinblad fra programmet <i>Den 11. time</i> (DR2)
Omfang	Ca. 16 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Kommunikation på sociale medier og begreber, der kan anvendes til analyse heraf: branding, Goffmans stages og facework, sproghandlinger</p> <p>Selvfremsstilling i litteraturen: Genren autofiktion og herunder begreberne: hovedstolen, dobbeltkontrakten, paratekst, performativ biografisme</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, diskussion, IT-baserede øvelser, quiz, skriftligt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 7	Det moderne gennembrud (forløbet fortsættes på 2. år)
Indhold	<p><u>Baggrundsmateriale/teori</u> Fra I-bogen: <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> Fra kapitel om Det moderne gennembrud: https://litthist.systeme.dk/?id=125 Følgende afsnit er læst -1870-1890 Det moderne gennembrud - Det moderne gennembruds samfund - Livssyn og syn på litteraturen - Skrivestil og sprog - Det moderne gennembruds genrer - Det moderne gennembruds temaer: køn, klasse og kirke</p> <p><u>Litterære tekster</u> Henrik Pontoppidan: ”Muldsjud” J.P. Jacobsen: kap. 1 af <i>Niels Lybne</i> Henrik Ibsen: <i>Et dukkehjem</i> (værk 4) Herman Bang: ”Den sidste balkjole”</p> <p>Intro til Det moderne gennembrud https://www.youtube.com/watch?v=BqHK5gUqzus Uddrag af <i>1800-tallet på vrangen</i> (DR) Uddrag af Bille Augusts filmatisering af Pontoppidans <i>Lykke- Per</i></p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Litteraturhistorisk viden om perioden og evnen til at sætte tekster ind i en litteraturhistorisk kontekst (perspektivering til perioden) Samarbejde med historie i forbindelse med Dansk/Historieopgaven. Der arbejdes her særligt med redegørelsesøvelser og citatteknik Videreudvikling og træning af kompetencer til analyse af litterære tekster, herunder tilføjes begreberne scenisk og panoramisk fremstilling Vigtige litterære stilarter: Kritisk realisme, naturalisme, impressionisme Kvindens rolle</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftligt arbejde, kreativt arbejde, CL-øvelser

Titel 8	Den medierede virkelighed – nyhedsformidling
Indhold	<p><u>Teori</u> Fra bogen <i>Perspektiver i dansk</i> - Flygtningekrisen: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=233 - Nyhedsdækningens første fase: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=234 - Journalistiske genrer: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=235 - Fra vinkling til fake news: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=238 Avistyper: fra <i>Håndbog til dansk</i> https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=218&L=0 Journalistisk sprog – dokument lavet af MN Fortællende journalistik – dokument lavet af MN</p> <p><u>Journalistiske tekster</u> - Forsider fra Jyllands-Posten og Ekstra bladet (nederst i dette kapitel) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=234 - Artikel fra Ekstra Bladet: ”Nu dør du lillesøster” - Artikler fra Politiken forside: ”Flygtningepres åbner fra ny kurs” og ”Nordens Ungarn” - Uddrag af reportage fra Information. ”På flugt fra Ukraine side om side med kampvogne, luftalarmer og eksplosioner” - Puk Damsgård: Uddrag af ”Hvor solen græder” fra bogen <i>Den journalistiske fortælling</i></p> <p><u>Supplerende materiale</u> Diverse aktuelle forsider, overskrifter osv. Erkan Özden's råd til at gennemskue fake news: https://erkanozden.dk/falske-nyheder/#toggle-id-3 Video med Hans Rosling: https://www.youtube.com/watch?v=bcpjl0mxRvs Video med Puk Damsgård: https://www.youtube.com/watch?v=3CIBfWIAmA</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	Opbygge kompetencer til at analysere medietekster inden for nyhedsformidling og journalistik. Der arbejdes her med: Nyhedstrekanten Nyhedskriterier Avistyper (tabloid, omnibus og niche) Journalistisk sprog Journalistiske genrer (informerende, opinion) Kilder (Erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) Fortællende journalistik Desuden fokuseres der på at opbygge kritiske kompetencer til at navigere i nutidens medieunivers og genkende fake news
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, gruppearbejde, fremlæggelser, eksamensøvelser, skriftligt arbejde, kreativ skrivning, dilemmaspil

Titel 9	Romantikken
Indhold	<p><u>Baggrundsmateriale/teori</u> Fra I-bogen: <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> https://litthist.systime.dk/?id=124&L=0 Følgende afsnit er læst: -1800-1879 Romantikken - Romantikkenes samfund - Livssyn - Nyplatonisme og Schack Staffeldt - Universalromantik - Den religiøse digtning og Grundtvig - Nationalromantikken i Danmark - Biedermeier og Poetisk realisme - Romantisme</p> <p><u>Litterære tekster</u> -Schack-Staffeldt: ”Indvielsen” -Adam Oehlenschläger: ”Guldhornene” -N.F.S. Grundtvig: ”O kristelighed” -St. St. Blicher: ”Hosekræmmeren”</p> <p><u>Supplerende materiale</u> Uddrag af ”1800-tallet på vrangen” del 1 Billeder fra perioden Intro til Romantikken https://www.youtube.com/watch?v=bMeBVNkgBmM Video om Platons hulelignelse: The Cave: An Adaptation of Plato's Allegory in Clay Udtagesvideo fra DBU (i forbindelse med Nationalromantikken): https://www.youtube.com/watch?v=5QMdLMGQofE Intro til Hosekræmmeren https://www.youtube.com/watch?v=WwBNhaP0g30</p>
Omfang	Ca. 16 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Opnå litteraturhistorisk viden om perioden og forbindelsen mellem samfund, kultur og litteratur Træne analytiske værktøjer til episke og lyriske tekster Litterære stilarter: Nyplatonisme, Universalromantik, Nationalromantik, Biedermeier, Poetisk realisme</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftlige øvelser, kreativt arbejde, IT-baseret arbejde, fremlæggelser

Titel 10	Det onde og uhjemlige i kunsten
Indhold	<p><u>Baggrundsmateriale/ teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel om ”Det uhjemlige” fra <i>Litteraturens Huse</i>: https://litteraturenhuse.systeme.dk/?id=2705&L=0 - Om Lars Svendsens 4 ondskabstypologier fra bogen <i>Ondskabens filosofi</i> - Artikel om True Crime fra Information: True crime lærer os, at det er OK at bruge andres død onanistisk Information <p><u>Litteratur, film mm.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - H.C. Andersen ”Skyggen” - ”Black Swan” – film af Darren Aronofsky - Erling Jepsen: <i>Kunsten at græde i kør (værk 5)</i> - Karen Blixen ”Skibsdrengens fortælling” - Afsnit 1 af ”Drabet på Kælkebakken”: https://www.dr.dk/drtv/serie/drabet-paa-kaelkebakken_321506 - Edgar Allan Poe: ”Den sorte kat” <p><u>Supplerende materiale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Uddrag af Triers <i>Antichrist</i> Uddrag af filmen <i>Bag Blixens maske</i> Uddrag af artikel fra Zetland om den frie vilje: https://www.zetland.dk/historie/s81ENNWv-aOMVJJ4a-34d9c De første 10 minutter af ”Mørkeland”: https://open.spotify.com/episode/0LMoOlpFpoD2nid344mFJY
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Et tematisk forløb på tværs af genrer med fokus på det onde i forskellige variationer.</p> <p>Der arbejdes med de 4 ondskabstypologier: Den dæmoniske, den instrumentelle, den idealistiske og den dumme ondskab</p> <p>Træning af analytiske kompetencer på tværs af genrer og tematisk perspektivering</p> <p>Romanlæsning</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, skriftligt arbejde, faglig læsning

Titel 11	Argumenter for forandring
Indhold	<p><u>Teori:</u> Fra I-bogen <i>Perspektiver i dansk</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Intro: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=185 -Den simple argumentationsmodel (genopfriskning): https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=186 - Argumentationsgreb: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=187 - Hæderlighed og vægt: Gode argumenter Perspektiver i dansk (danskklf.dk) - 9 råd til den gode klimatale (fra Rune Kiers bog <i>Klimataler</i>) – findes i powerpoint <p><u>Taler, kampagner mm.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Musikvideoen ”Polen Smelter”: https://www.youtube.com/watch?v=FKn6cMg3Vpk - Leonardo DiCaprios tale til FN’s ledere - ”Signe Molde på udebane – Der er ingen klimakrise” https://www.dr.dk/drtv/episode/signe-molde-paa-udebane_-der-er-ingen-klimakrise_336031 - Greta Thunbergs tale til FN’s ledere: https://www.youtube.com/watch?v=TMrtLsQbaok -Kampagnevideo ”Nature Now”: https://www.youtube.com/watch?v=-S14SjemfAg <p><u>Supplerende materiale</u></p> <p>Detektor om Stråmandsargumentet: https://www.youtube.com/watch?v=BMyiO4OIfnc</p> <p>Leonardo DiCaprios tale fra <i>Before the flood</i></p>
Omfang	Ca. 14 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Genopfriskning af argumentationsanalyse</p> <p>Der suppleres med yderligere værktøjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Argumentationsgreb -Begreberne hæderlighed og vægt til vurdering af argumentation - Råd til den gode klimatale

Titel 12	Modernisme og realisme
Indhold	<p><u>Baggrundsmateriale/teori</u> Fra I-bogen <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>. 7. 1890-2000: Modernisme og realisme Litteraturhistorien – på langs og på tværs (systeme.dk) Følgende afsnit er læst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernisme og realisme - Det moderne samfund - 1900-tallets stilretninger - Tidlig modernisme (fra og med 1. verdenskrig og ekspresionisme) - Folkelig realisme og socialrealisme - Efterkrigsmodernisme - 60'ers modernisme (fra og med Prosaen i 60'erne) - Storbymodernisme og postmodernisme (frem til afsnittet "80'ers-prosa") <p><u>Litteratur</u> Johannes V. Jensen: "Interferens" Edith Södergran: "Landet som icke är" Martin Andersen Nexø: "Lønningsdag" Tom Kristensen: "Det blomstrende slagsmål" Martin A. Hansen: "Agerhønen" Peter Seeberg: "Patienten" Vita Andersen: "Hun ser godt ud" Michael Strunge: "FREMMEDE BØRN, KENDTE SKEL" Helle Helle: "Roligt ungt par"</p> <p><u>Supplerende materiale:</u> Klip fra udsendelsesrækken "Digtere, divaer og dogmebrødre" om Mellemlkrigstiden</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Litteraturhistorisk viden om udvalgte nedslag i modernistisk og realistisk litteratur fra begyndelsen af 1900-tallet til 1980'erne</p> <p>Læsning af kanonforfattere</p> <p>Træning af kundskaber til analyse og fortolkning af forskellige litterære genrer samt perspektivering til litterære strømninger</p> <p>Vigtige litterære stilarter: folkelig realisme (det folkelige gennembrud), ekspresionisme, heretica-modernisme, prosamodernisme, 80'ers-modernisme, minimalisme</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, eksamensrettede øvelser, IT-baseret arbejde, fremlæggelser, gruppearbejde